

ΚΑΤΑΚΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ ΓΗΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

Ἐν τῇ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ εἶδομεν, ὅτι τὸ βυζαντινὸν Κράτος περιέστη κατὰ τὰς τελευταίας ἑκατονταετηρίδας εἰς πλήρη ἀδυναμίαν. Αἰτίαι ταύτης ἦσαν αἱ ἐσωτερικαὶ ἀνωμαλῖαι, προκαλούμεναι ἰδίως ὑπὸ τῆς διαμάχης διαφόρων δυναστικῶν οἰκῶν πρὸς κατάληψιν τοῦ Θρόνου καὶ αἱ ἀπαυσταὶ ἐπιθέσεις παντοίων ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν.

Ὁ ἐπικινδυνώστερος ὅμως ἐχθρὸς, εἰς τὸν ὅποιον ἐπέπρωτο νὰ ὑποκύψῃ ἐπὶ τέλους τὸ βυζαντινὸν Κράτος ἦσαν οἱ Τούρκοι, οἵτινες ἀπὸ μικρᾶς περὶ τὸν Ὀλυμπον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας νομαδικῆς φυλῆς, κατῴρθωσαν ἐντὸς μιᾶς περιόδου ἑκατονταετηρίδος ν' ἀναπτυχθῶσιν εἰς τὸ μέγα καὶ ἰσχυρὸν Κράτος τῶν Ὀθωμανῶν, λαβὼν τὸ ὄνομα αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἀρχηγέτου Ὀσμᾶν, γεννηθέντος περὶ τὸ 1260 ὑπὸ μικροῦ καὶ ἀσήμου φυλάρχου τῆς χώρας ἐκείνης. Αἱ πρόοδοι ὑπὸ τὸν ἀνδρεῖον καὶ βέκτην Ὀσμᾶν, ἦσαν ἀλματικά. Ἦδη τῷ 1326 ἐκυρίευσεν αὐτὸς τὴν Προύσαν, ἣν κατέστησε πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους αὐτοῦ. Οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους μεταξὺ τῶν βασιλευουσῶν οἰκογενειῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἦτοι τῶν Παλαιολόγων καὶ τοῦ Καντακουζηνοῦ, ἐπέφερον οὐχὶ μόνον τὴν ἐξάντλησιν τοῦ βυζαντινοῦ Κράτους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάμιξιν τοῦ Σουλτάνου τῶν Ὀσμανιδῶν, τοῦ ὁποῦ τὴν συνδρομὴν ἀσυνέτως ἐπεκαλέσθησαν οἱ ἀντιμαχόμενοι, ἢ τε βασίλισσα Ἄννα δηλαδὴ καὶ ὁ Ἰωάννης Καντακουζηνός, ὁ ὁποῖος, ὅπως ἐξασφάλισεν τὴν συνδρομὴν καὶ συμμαχίαν τοῦ Σουλτάνου Οὐρχᾶν, υἱοῦ καὶ διαδόχου

Marino Sanuto Τορσέλι τοῦ ἔτους 1325 εἰς Tafel und Thomas I 499 καὶ ἐξῆς.—Ὁ Κόμης τῆς Δημητριάδος (comite de Mitra) ὅστις διετέθει 1500 μισθοφόρους Ἄλβανος ἐκ Θεσσαλίας, ἐχορήγησε τῷ 1380 βοήθειαν πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν Ναυαραίων, τῶν ἐπερχομένων κατὰ τῶν Καταλανῶν τῶν Ἀθηνῶν. Ηορί. ὡς ἄνω VII 23 καὶ τὰς παρ' αὐτῷ πηγὰς. Παχυμ. Β'. 393.—Γρηγορ. Γ, 2 καὶ ἐξῆς.

τοῦ Ὀσμᾶν, ἔδωκεν αὐτῷ τῷ 1346 τὴν θυγατέρα του εἰς γάμον, ἄνευ ὅμως οὐδεμιᾶς ὠφελείας.¹ Διότι ὁ Οὐρχᾶν οὐχὶ μόνον δὲν παρέσχεν οὐδεμίαν βοήθειαν εἰς τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Βασιλέα Καντακουζηνόν, ἀλλὰ ἐπωφελούμενος τῶν ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν καὶ τῆς ἀναρχίας τοῦ βυζαντινοῦ Κράτους ἔθεσε μετ' ὀλίγον πῶδα ἐπὶ τῆς Εὐρώπης καταλαβὼν πολλὰ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου φρούρια καὶ ἰδίως τὸ τῆς Καλλιπόλεως, ἐκ τῶν ὁποίων ὀρμώμενος αὐτὸς τε καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἐμελλον νὰ κατακτήσωσι, καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βυζαντινοῦ Κράτους.

Τῷ 1361 ἐκυρίευσεν ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Οὐρχᾶν, Σουλτάν Μουράτ Α'. τὴν Φιλιππούπολιν καὶ τὴν Ἀδριανούπολιν, ἣν κατέστησε πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους του, ὑπέταξε δὲ μέχρι τοῦ θανάτου του (1389) τοὺς Ἡγεμόνας τῶν Βουλγάρων καὶ Σέρβων, καταστήσας τὰς χώρας αὐτῶν φόρου ὑποτελεῖς, ἐν' ᾧ ἀφ' ἑτέρου τὸ βυζαντινὸν Κράτος ἐλαττούμενον διαρκῶς περιέστη εἰς τοιαύτην ἀδυναμίαν, ὥστε ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Παλαιολόγος ἠναγκάσθη ν' ἀποστείλῃ τὸν τρίτον ἐκ τῶν υἱῶν του πρὸς τὸν Μουράτ ὅπως ὑπηρετῇ παρ' αὐτῷ ὡς μισθοφόρος. Ὁ ἐξευτελισμὸς ὅμως καὶ ἡ ταπείνωσις τοῦ βυζαντινοῦ Κράτους καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος αὐτοῦ Ἰωάννου Παλαιολόγου ἦτο ἔτι μεγαλειτέρα ἐπὶ τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου τοῦ Μουράτ, ἐπὶ τοῦ Σουλτάν Βαγιαζήτ τοῦ Κεραυνοῦ (1389), ὅστις ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Δούκα χαρακτηρίζεται ὡς «ἀνὴρ δεινὸς καὶ περὶ τὰ πολεμικὰ ἔργα » γρήγορος, χριστιανομάχος ὡς οὐδεὶς τῶν κατ' αὐτόν.»²

Τῷ (1390) ἠναγκάσθη ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου νὰ ὁμολογήσῃ ἑαυτὸν ὑποτελεῖ, ὑποσχεθεὶς νὰ τελεῖ εἰς τὸν Σουλτάν Βαγιαζήτ κατ' ἔτος φόρον ὑποτελείας καὶ νὰ προσέρχηται

¹ Πριγκίπισσαν ἐξ αἵματος τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Οἴκου τοῦ Βυζαντίου ἐνυμφεύθη καὶ ὁ Μουράτ Β'. μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποῦ τῷ 1451 ἐγένετο σκέψις ὅπως συζευχθῆ ταύτην ὁ τελευταῖος Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος. Καὶ ἄλλη Ἑλληνὶς πριγκίπισσα ἐ χρημάτισε σύζυγος ἄλλου Τούρκου Ἡγεμόνος.—Παπαρηγ. Ἑλλ. Ἱστορ. Ε'. 253.—Σπ. Λάμπρου «Ν. Ἑλληνομνημῶν» Δ'. 442, 444.

² Μιχαὴλ Δούκα, ὡς ἄνω σελ. 17.